
A.

I. Om den Fremgangsmaade ved Underviisningen i Regnekunsten, ved hvilken denne tillige kan blive et vigtigt Bidrag til Tænkraftens Udvikling;

af Søren Rasmussen,

Overlærer ved Cathedralsskolen i Christiania.

(Udgivet som Program ved den offentlige Skole-Examen i September, 1807.)

Alt Underviisning bør uden Tvivl beslitte sig paa at udvikle Menneskets Kræfter i en Orden, som er passende med Menneskets Natur, og paa en Maade, som saa meget muligt nærmer sig den, hvorved de vilde være blevene udviklede i det menneskelige Selskab, om der for Udviklingen selv ingen særdeles Omsorg var dragen. Det, der altsaa ved Underviisning fornemmelig maa sørges for, er, at Kræfterne
Universit. og Skole-Annaler 1808 2. B. 2

ter og Anlæg udvikles, og udvikles tidligere end ellers vilde være skeet, og at de ved Øvelser bringes til at virke med Lethed. De enkelte Menneskers forskellige Bestemmelser gjøre det vigtigt, at enkelte Kræfter hos nogle fortrinlig fremfor andre øves; men der gives Kræfter, som anvendes i enhver Stilling i Livet, og deres tidlige Udvikling maa være Gienstand for Undervisning i Almindelighed. De vigtigste af disse blandt Sielenkræfterne ere Jagttagelses- Evnen, Hufommelsen, og Slutte- Evnen; de fleste af de øvrige indbefattes enten som Dele i disse, eller fremkomme af dem ved særdeles Retning i deres Virksomhed. Ved de tvende første opsamles ens egne og andres Jagttagelser og Erfaringer, ved den sidste anvendes de. Slutte- Evnen kan ikke være virksom, førend Jagttagelses- Evnen har samlet, og Hufommelsen opbevaret de Materialier, hvoraf den skal gjøre Brug. Barnets Kundskaber ere derfor erindrede Jagttagelser. Først i den tilvoksende Alder kan Slutte- Evnen, som almindeligen kaldes Dømmekraft, begynde at virke; men ofte seer man, at den vedbliver at være uvirksom længere end den nødvendig maa være det, fordi den ei betimelig vækkes; og at den da vækkes vanskelig, fordi hine andre Kræfter have faaet en Styrke, der stemmer dem til en Virksomhed, hvorved den øvøles. Man træffer derfor ikke sjelden Unglinger, som man har Vanskelighed ved at bi-

bringe noget Grundigt. De ere komne i Vane med at lære alt med Hukommelsen, og troe, at det at lære allene bestaaer i at erindre. Saa vigtigt som det er, at Ungdommen vænnes til at iagttage og erindre, og saaledes sysselsættes med at indsamle de Kundskaber, der i den modnere Alder enten ikke kan, eller vanskeligere kan indsamles, og dog skal bruges i den følgende Tid, saa vigtigt er det ogsaa at den tidlig vænnes til efterhaanden at gjøre Anvendelse af dens indsamlede Kundskaber, og at tænke ved dem. Af de Læregienstænder, som de Unge først bestieftiges med, Læsning, Skrivning og Regning, er den sidste uden Tvivl bedst skiftet til at vække og udvikle Tænkraften, eller den er tidligere skiftet dertil end Læsning. Nogle have sagt, at Tænkning ikke er andet end Regning, og i vort Sprog, som i andre, forekomme Talemaader, hvori Udtrykket at regne betyder at slutte. Torde man slutte fra Talemaader til almene Domme, maatte man ansee det for en næsten almindelig erkendt Sandhed, at det at regne er, som det virkelig er, at slutte, og at man ved Regning vænnes til at slutte. Men ikke alle fremsatte rigtige Slutninger ere Bevidsthedens Værk eller virkelige Slutninger; mange ere kun erindrede Særninger; saaledes er ogsaa mangen en Regning, som gøres, ikke en Følge af egen Tænkning, men allene Efterligning

af Udregning, som man før har seet andre anstille. Som oftest læres Regning som en mechanisk Kunst, der udføres efter Regler, om hvis Grunde man er ubekymret, og i hvis Anvendelse man derfor ofte maa være tvivlsom, og undertiden fare vild. Det vigtige Bidrag til Tænkraftens Udvikling, som Underviisning i Regning kan give, agtes der kun lidet paa; man seer meest paa Kunstens Brugbarhed i det almindelige Liv, og hiin Nytte er dog uden Tvivl ligesaa vigtig, om ikke vigtigere end denne. Begge Fordele burde man da søge at forbinde med hverandre; jeg vil derfor i dette Indbydelses-Skrift bestrebe mig for at fremsætte den Fremgangsmåde ved Underviisningen i den almindelige Regnekunst, hvorved jeg troer, man maa kunne bidrage til Forstandens Udvikling.

Begyndelsen maa skee med at udvikle Begrebet om Tal, hvorpaa hele Regnekunsten er grundet. Erfaring viser, at Børn, for at faae lyst Begreb om noget, maae have samme fremstillet for deres Sandser; man maa altsaa søge at gjøre de enkelte Talbegreber saa sandfelige som muligt, og begynde med at tælle bestemte Ting, som Regnepenge, smaa Stene, eller andet deslige. Under Tællingen opstiller man dem i Rader saaledes, at enhver Rad fremstiller ethvert af de ti første Tal, hvis Ciffer tillige vises. Ved samme opstillede Rader gaaer

man frem med Tællingen til Nitten; det bliver da tydeligt at Ti og En er Elleve, at Ti og To er Tolv o. s. v. Lader Læreren enhver Discipel for sig opstille disse Rader, i det snart en, snart en anden, tæller høit, saa vil enhver, isøfjelsat tillige med Fingrene, lettere end ellers kunne være opmærksom. Til Afvevling, og til mere Øvelse i Tælling, giver man dem smaa Opgaver at opløse. For Exempel: Hvad er 3 og 5 tilsammentagne? Hvor meget er 9 større end 3? Hvormange havde man om man fire Gange tog 3? o. a. f. Disse vilde de ved Hielp af deres opstillede Rader selv finde paa at besvare, og uformerket kom de derved til at lære noget af Additions-, Subtractions- og Multiplications-Tabellen. I det man siden fortsætter Tællingen til Hundrede, maa man fremdeles opstille en Ting, eller giøre en Stræg for hvert nævnet Tal, saaledes at Ti komme til at ligge ved Siden af hverandre i en Rad. Eleverne vil snart merke, hvormegget Opstillingen bidrager til at lette Oversigten over Tallet, og hvor naturligt det er, at Raden faaer Navn af det Antal den indeholder. De vil da tillige indsee den naturlige Benævning af flere saadanne Rader ved Ordene Toti, Treti &c. Navne, som bedre betegne Tingen end de almindelige Tyve, Tredive, o. s. f., hvis rette Begreb snarest fattes, naar de læres i Forening med hine. En Table, hvorpaa der var malet Stræger, op-

stillede i Rader med Ti i enhver, saaledes at ti Rader udgjorde en Samling i Girkant, og hvorpaa der var sat ti saadanne Girkanter, vilde give et bestueligt Begreb om Tallene indtil Tusind, og giøre det indlysende, hvorledes Tælling til Tal høiere end Hundrede maa fortsættes, og hvorledes ethvert større fremstillet Tal maa benævnes, og nedskrives med Ciffrer. Ved Hielp af samme Tavle maatte Eleverne bringes til at opløse lette Opgaver, saa længe til de have lært det meste af Additions: Subtractions, og Multiplications-Tabellen. Svølskerne maatte ikke vedvare i fulde Timer, men i kortere Tid, afvejlende med anden Underviisning. Længe ere Børn ikke skiftede til at besatte sig med samme Ting. Ensformighed træter dem, og det, som igientages ofte efter hinanden, erindres ikke saa vel, som det vilde erindres, isald Igientagelsen skee efter kort Tids Forløb.

Efter denne Forberedelse maa man gaae over til de væsentlige Regningsarter, eller de saa kaldte fire Specier. Underviisningen i enhver af disse, den ene efter den anden i den almindelige Orden, maa man begynde med Opgaver til at udregne i Hovedet. Efterhaanden som Disciplerne blive færdige dermed, maae de bringe Læreren Svaret nedstrevet, ei sige det høit, for at flere end een kan have den Fornøielse at udfinde det. Ved mundt-

lig Veiledning maa Læreren søge at sætte dem paa Oper til at finde det, og naar den større Mængde har bragt Svaret, maa han vise, hvorledes samme Opgave efter skriftlig Opsætning udrægnes. Først, efterat Eleverne ved flere lette Opgaver ere øvede i at forrette en Regningsart i Hovedet, og have seet, hvorledes samme Opgaver blive besvarede ved skriftlig Udregning, maae de gøres opmærksomme paa Regningsartens Navn, Kunstordene, som forekomme ved den, Ligheden i den brugte Omgangsmaade, og den almindelige Regel for Udregningen, som heraf maa udledes. Siden maae Eleverne øves i at udregne skriftlig større Opgaver, som henhøre til den forklarede Regningsart; men, førend disse Øvelser almindeligen anstilles, maa Læreren lade flere Discipler efter hverandre gjøre Udregningen i de øvriges Paasyn, og hvor Hielp er fornøden, give den mundtlig. Læreren kommer derved bedst efter, hvad der i Anvendelsen af den almindelige Regel kan være forbunden med Vanskelighed for Disciplerne, eller hvad der i den ikke rigtigt er fattet af dem; og Disciplerne, som derved vænnes til Brugen af Kunstordene, og til nøie at agte paa den i Regelen udtrykte Tanke, vil være saa meget mere opmærksomme, som enhver, om han bliver fremkaldt, nødig vil, fremstillet for de øvrige, begaae nogen Feil.

Saaledes igiennemgaaes de fire Regningsart r ind i eenbenævnte og ubenævnte Tal; de første bruges fornemmelig ved Hovedregnings-Opgaver. Først man igientager samme med complexe Størrelser, eller eensartede Størrelser af forskellig Benævning, maa man gjøre Eleverne bekendte med de forskellige almindelig antagne benævnte Enheder, og deres Størrelse med hverandre. Ved Hovedregning søger man at bringe Eleverne til selv at udfinde, hvorledes høiere Enheder omgjøres til lavere, og omvendt, og, naar flere have bragt Svaret, lader man nogle af dem fremsætte sin brugte Dgangsmaade for de øvrige. Heraf udleder man de almindelige Regler, hvis Grund da bliver dem fattelig, og de, som ei have kunnet udfinde Reductionen i Hovedet, vil derved lære den. Blive de fremsatte Grunde ei paa den Tid indlysende for dem, vil de dog, efter flere Gange at have hørt dem, fatte dem med Hufommelsen, og uformet vil de engang i Tiden og fatte dem med Forstanden. Med Forflaringerne over de benævnte Penge, Vægt, og Maal, Enheder med flere forbinde man den om Brøker, da de ere at ansee som benævnte Tal. Begrebet om Brøk gjøres beskueligt ved den foromtalte Table, og oplyses ved Sammenligning imellem de bekendte høiere og lavere benævnte Enheder. Man viser tillige, hvorledes

det første Begreb om dem leder til at skrive dem som benævnte Tal, hvor beqvem den indførte fortere Beregningemaade er, og hvordan de altid kan betragtes, som fremkomme ved et Tals Division med et andet. Er dette Begreb først rigtiget fattet, saa bortfalder al den Vanskelighed, som almindelig antages at være forbunden med Brøkfregning. Man udfinder lettelig, hvorledes Brøf kan bringes fra en Benævning til en anden, og hvorledes Brøfer ved enhver af de fire Regningsarter maae behandles. Der behøves ikke noget særdeles Afsnit i Regneboogerne til at forklare disse Omgangsmaader; thi de kan, og bør uden Tvivl, medtages ved Giennemgangen af Regningsarterne med complexe Størrelser. Reglerne for deres Behandling faae derved større Klarhed, og de for de fire Regningsarter større Almindelighed. Maaſkee kunde der indvendes: Børn fatte ikke almindelige Sætninger; disse have for stor Udstrækning til at de Unge, som saa nødig opholde sig længe ved Noget, skulde kunne overse dem gandske. Men denne Indvending er kun rigtig, hvor den almindelige Sætning fremsættes, uden at dens Dele tilforn ere oplyste, og hvor de enkelte Sætninger ei, ligesom af dem selv, falde sammen med den almindelige. Her kan Indvendingen ikke paaſe. Det er des-

uden til en væsentlig Fordeel for enhver, som undervises i practiske Ting, at de enkelte Regler sammentrækkes til saa lidt Antal, som muligt. Med den sidste Giennemgang af de fire Regningsarter, den med complexe Størrelser, maa man nøie udbille det bestemte Begreb om enhver Regningsart, og vise, hvorledes man i Beregninger med sammensatte benævnte Størrelser maa følge samme Regler som ved dem med ubenævnte. Især er det vigtigt, at man forklarer, under hvilke Betingelser Multiplication og Division kan finde Sted ved benævnte Tal, i hvilken Hensigt Division med benævnte Tal finder Sted, og i hvilken benævnte Tal divideres med ubenævnte. Herpaa agtes der ikke ofte, og derfor hører man undertiden Opgaver, fremsatte som beregnelige, uden at de virkelig ere det.

Efter denne Giennemgang, under hvilken man ved mange Opgaver, som kan forekomme i det almindelige Liv, har øvet Eleverne i at anvende enhver enkelt Regningsart, fremsatte man blandede Opgaver, hvorved de kan faae Færdighed i at bedømme deres Brug. Saadanne blandede Opgaver ere alle de, som forekomme i Regnebøgerne under Opskrifterne: Regula de Tri, omvendt Regula de Tri, sammensat Regula de

Tri og flere, af hvilke Navne Lærlingen ingen Nytte har, men let forvirres, og det saa meget mere, som Reglerne, hvorefter Beregningen skal skee, ei kan indsees, eller ikke lettelig kan indsees, naar Proportions-Læren af Arithmetiken ei er særdeles igiennemgaaet, og denne Lære forudsætter mere dyrket Forstand til rigtig at forstaaes, end man kan antage, at Eleverne i de første Skoler have. Alle Regula de Tri-Opgaver, og alle Opgaver, som i Livets almindelige Gysler forekomme, kan opløses ved de fire Regningsarteres Anvendelse paa Maader, som Børn kan udfinde, eller bringes til at udfinde. Spørges der om, hvor meget en bestemt Mængde Varer koster, naar f. Ex. $3\frac{1}{2}$ Lispd. koste en bestemt Sum, vil de snart komme efter, at de, naar Prisen for $\frac{1}{2}$ Lispd. er funden af den bekiendte for $2\frac{6}{7}$ Lispd., kan finde Prisen for et Lis pund, et Skippund, et Pund, og enhver bestemt Brok-Enhed af Pund, altsaa for ethvert Antal af Skippd., Lispd., Pd., eller for den givne Vare-Mængde. Spørges der om, hvor lang Tid et givet Antal Personer behøver til at udføre et Arbeide af bestemt Størrelse, naar et andet Antal af lige Arbeidsforhed udfører et bestemt lignende Arbeide i en given Tid, saa vil de heraf udfinde, hvormegget en Person i en Dag kan udrette, og deraf hvor kort det bestemte Antal

Personers Dagværk maa være; saa mange Gange, som dette Dagværk maa tages for at udgiøre det omspurgte Arbeide, eller som heri Dagværket indeholdes; saa mange Dage behøves der til Arbeidets Udførelse. Paa saadanne lignende Maader maae Eleverne vænnes til at giøre Anvendelse af de fire Regningsarter, som dg blive alt det, de i almindelige Skoler behøve at lære. Det bliver derved mnligt for dem at kunne giøre Rede for Djemedet med enhver Størrelse, som de under Udregningen have udbragt, og de blive dem deres Fremgangsmaade, som de selv have udfundet, eller ere blevne ledede til at udfinde, bevidst, hvilket ikke kan være Tilfældet med Udregninger efter Reglerne for Regula de Tri, eller de andre særdeles benævnte Regningsarter. Man finder ofte, at de, som have lært at regne efter de almindelige Regnebøger, have Vanskelighed ved at opsætte et Stykke, naar det opgives i en Form, som er forskiellig fra Regnebogens, fordi de da ei vide under hvilket Afsnit i den det henhører. Agtes der derimod ikke paa disse Afsnit, saa opholder man sig allene ved Opgaven, og af dens bekendte Dele søges og findes det omspurgte. Lette sammensatte Opgaver maa man lade Eleverne udregne i Hovedet. De, som herved have brugt forskiellig Maade, lader man, hver for sig, skrift-

lig vise sin; de øvrige indsee ved saadanne forskellige Beregninger af samme Opgave bedst, at Udregningen er Forstandens eget Værk. Ved den skriftlige Opsætning vænnes de tillige til at fremsætte deres Tanker i en fattelig Form, og dette er noget, hvorfor der i de almindelige Skoler, hvor dertil ifkun gives liden Anledning, ikke nok kan sørges. Under disse Udregninger kan Læreren give Bink til smaa Fordele, som ved Parttagning, Forkortning, italiensk Practic eller andre ubenævnte Maader kan anbringes ved enkelte Opgaver. Eleverne see da, hvormeget Arbeidet derved lettes, og bestræbe sig derfor destomere for at forstaae dem. Særdeles foredrages bør ingen af disse saakaldte Regnings-Fordele. Ere enkelte Bink ikke tilstrækkelige til at gjøre Lærlingerne opmærksomme paa dem, saa ere de ikke skikkede til at anvende dem, eller de have ikke hurtigt Noe nok til at see, hvor de med Fordeel kan bruges; og skal de først prøve, om de kan anvendes, det er, anvende dem uden at være vis om deres Anvendelighed, saa tabes derved mere Tid, end den, man søgte at vinde. Desuden bør Læreren ved Undervisningen meest sørge for at sætte Eleverne i Stand til selv at udfinde. Tænkraften sysselsættes derved mest, faaer en friere Flugt, faaer mere Veilighed til at kiende sine egne Kræfter, og

anspores ved Fornøielsen, som følger med Kølelsen af disse Kræfter, til deskomere Anstrængelse.

Det væsentlige ved den Omgangsmaade, som jeg troer kan anbefales ved Underviisning i Regning i de almindelige Skoler, bestaaer altsaa i:

1. At Begreberne om Tal og de fire Regningsarter nøie udvikles.
2. At Hovedregning, der kan betragtes som en medfødt Arithmetik, hvorved man seer mange, uden at have lært at regne, gjøre daglig forefaldende Beregninger, anvendes til Udvikling af Regnekunstens Regler og flittigen øves.
3. At Eleverne vænnes til at udfinde sammensatte Opgavers Oplosning, i det de øves i de fire Regningsarter.

II. Borttagelse af Kirkeflokkerne paa Seierøe i Maret 1675 under den svenske Krig a).

I den Rapport fra Oberst v. Kordorff, som er indrykt i Dagen No. 96 for d. N. læses, at Mandskabet af det svenske Caperskib Lyffelig den 26 May d. N. om Eftermiddagen gik i Land paa den lille Ø Seierøe, nordvest for Sieland, hvor de blandt andet ogsaa plyndrede alt det Sølv-
tøj, de kunde faae fat paa, men at Lieutenanten, Gustav Sjøsted, Morgenen derpaa forsvæiede sig i Land igien med nogle Mand, og tilbageleverede Præsten Kalken og det øvrige Sølv-
tøj, som Lieutenanten om Aftenen havde taget i Kirken, men som Capit. Morin ikke vilde have paa Skibet.

Denne Begivenhed erindrer om en anden paa samme Ø i den svenske Krig 1675 ff., der har nogen Liighed med denne, forsaavidt Kirkens Be-

- a) Omendskjønt dette Stykke ikke i streng Forstand kan siges at henhøre under disse Annalers Plan, vil det dog maaskee ikke tages Udga. ulde op, at han har benyttet denne Leilighed til at meddele og maaskee redde fra Forglemmelse et Par interessante Aetshyfter, hvis Authentie ikke synes at kunne være Tvivl underkastet. Ei heller indtager det Hele megen Plads.

røvelse angaaer, men i øvrigt er mere mærkelig. Svenske Capere førte nemlig Kirkeklokkerne bort, og den eene af disse blev siden fra Sverrig af sendt tilbage. Det eneste, der hidtil om denne Sag er bekiendt, er, saavidt jeg veed, hvad der findes i Pontoppidans Danske Atlas T. II. S. 401. 402. Pontoppidans Ord lyde saaledes: "Bonderne (paa Seierøe) have iblandt sig den trøstelige Legende, at da nogle Svenske, som Anno 1675 plyndrede deres Øe, borttog Klokkerne af Kirke-taarnet, og een af samme førtes til Gottenborg, ringede den der af sig selv i Utide og confunderede de andre, saa at man ubedet lod den komme tilbage igien med et Brev fra Præsten, hvis Slutning saa lyder: "Vistendes, at såsom han tilforne hafvar ringet for sig sjelf, then herefter mange lange Ahr fredeligen mode lathe ringe til Guds Tienstans Forettande." Brevet skal findes in Originali hos Conferençr. Klostgaards Arvinger saasom Eiere af Den."

Dette og endnu et andet tidligere Brev i samme Anledning har Udgiveren opdaget i det Kongel. Danske Cancellies Archiv, Skabet No. 8 Paque No. 149. B. Han har troet, at deres Bekiendtgjorelse kunde an, i Anledning af foranstøt seener Begivenhed, have saa meget mere Interesse. De følge da her, hos i Originalsproget tilligemed den Anmærkning af Klostgaard, som findes vedtegnet i det Exem-

plar, der giemmes i det Danske Cancellies Archiv, som eier det af 18 Octob. i Original. Begge have tilhørt Rossgaard. Om de historiske Data, de indeholde, vil Læseren af disse Actstykker selv kunne underrette sig.

I. Vålbrydige Vållårde Herr Kyrckiohårde, så som och Uhbrydrne Vållachtadhe godhe Männ, Kyrckiowårde och samtlighe Mee-nigheet af dhen håderlighe Gudtz Försambling på Seyröö, åhradhe godhe Herrer och Männ.

Efftersom utho dhånne nåß förledne bedröffuelige Kryn tydhen många Gierninger föröfwadhes, som stråfwa emoot Christlicke Kiörlekan, så emoot Gudtz så och Människier, och dherföre godhne Christne intet wåll anstå, alt så åhr dhet billigt och christligt, enör den allmilde Gudh, efter syn stoora Mischundheed, os medh den önsckelige Freden wålsignar igien, wij då ochså, honnom till Åhra och Tacf, os dherom besliita, till at förbättra, hwadh tillförne fördärswat war. Idhes betrachtande, hafwom wij Förstandore aff dhen christlighe Tyscke Församblingen här i Wiöthemborgh Edher godhe Hårer och Männ aff dhen löst. Försambling på Seyröö uthaff christeligh Kiörleecf wille tillkienne gifwa, huru såsom een un-

Univ.- og Skole = Annaler. 1808. 2. H. 23

aff w^{re} Capere för ett War Åhr sedhan hafuer
 fördt hiidt een lijten Klocke, som wij nu for-
 meena wara borthaghit uthur edhers Kyrckia,
 hwilchen sedhan os blef föråhrat. Emöddhan nu
 war Frelsare Christus Jesus syne trogne Christne
 lärher: att hwadh dhe wille, dhe andra dhem
 skulle giöra, dhe ochså skulle giöre androm: dher-
 fore wille wij, tillsöllje dhenne Christi Läbrdom,
 Edher samma edhers Klockan ighien låtta tillkom-
 ma, så snart I een redligh tröwärdig Mann utth-
 aff edhers Meenigheet medh nochsaunt bewijs och
 Fullmacht hijt sendandes worder, och os alle-
 näst någfra för omkostninger, som wij på bemte
 Klockans uthur Skippet till Landtz förändt
 hafwar andtwendt, restituere. Förwarte hermodh
 forderligst edhers Swär herpå, så och edhers uth-
 schickandhes Ankomsst medh dhet förste. Förblif-
 wandhes, näst trogne Gudtz befallandh.

Gidtheborg d. 6te Augusti Ålo. 1680.

Edhers godhe Herr och Månn

Wålwillige

Wänner

Samptlige Föreståndere aff dhen Christel.

Lyske Guds Försambling der, sammestedhes

D a v i d M a d t z e n

V i n c e n t z B e c h m a n, der Elter

Bolrath Lham.

Dette at være en rigtig Copie efter
 Originalen, vidner Jeg Oluff
 Rasmussen Pochstein m. m.

2. Håderligh och Wållårdhe Herr Oluff Naß-
mussen Poch sein wållfortiente Pastori,
sålom och Ehrliche og Wållachtadhe Kyr-
ckiowärderne, sampt samtliche Gudtz Kyr-
sambling och Meenigheet

på Seyeröds

Wållwilligen

franco

Helsingør.

Håderligh och Wållårdhe Herr Kyrckioheerdhe,
sålom och Ehrliche och Wållachtadhe Kyrckiowär-
derne, sampt meenige Landtzens Indbyggarne på
Seyeröds,

åhredhe godhe Wänner.

1. Såsom wij uthur christeligh Kärleek edher dhen
1 uthur edhers Kyrckio borttagne, och oss uthi seigde
2 Tydhen föråhradhe, lille Klockan, efter (Gudhi ware
3 ewigh Loff) wåll igien sluttne Fredhen, emillen
4 Odheffe bådhe, numehro (Gudh gifue lyfeligh och
5 ewigblifwandhe) swågerligh föreenadhe Nordische
6 Konnungericke, håswom tilbudhet friiwilligen att
7 restituere, dogh att I behagadhe att erleggia oss
8 omwåre dherpå giorde Omkostningar; så wille wij
9 ixfornemmandhe uthur edhers aff dhen 23 Sept. af-
10 gångne Schriffuelse edhers utharmade Tillstandh)
11 ytterligare till Gudtz Åro och edhers Hugnåt

icke allenist efterlåta sådanne Omkostningars Re-
 fution, uthan ochså på vår eggen Befästnadh
 dhen samme schaffe ombordh på förste berifrån af-
 gående Fartöghen till Helsingöer, hwarest I dher
 efter edhers Lågenheet, kunne låta affordra hoss
 dhen hollansche Commissaire, Herr Jean van
 Deurs, eftersom ingen Lågenheet här är att sen-
 de dhen på Callundborghe. Önstandes att, så som
 han tillförene hafwar ringat för sigh
 sielff, I dhen herefter många länge Åhr frede-
 ligen måtte låta ringa till Gudtz, Tienstans för-
 rättande. Wij forblifwom hermedh, nåst trogne
 Gudtz befallandhe, altijds

Götheborgh d. 18de October

Åo. 1680.

Edhers sampt och synnerligh

Wäll. och tienste- willige

Wänner

Samptlighe Förståndere aff den tydsche

Församlingen dher sammesteds

Dawid Matzen der Ältere.

Volrath Cham.

Nota. War forseglet med et gandske lidet Signet, i
 rødt Lak, hvori er at see et opspringende Dyr,
 som en Hiort, og oven paa Skildtet en luft
 Hielm, hvorpaa opspringer en Grib med Hoved
 og Forbeen imellem to noget udad heldende

Tourneer Pantzer eller Spær, med de to Bogstaver V. T., som vel maa have været Wolrath Thams Navn.

Begge disse Breve nemlig det første in Copia, som er vidimeret af Sognepræsten paa Seneerroe, Sal. Hr. Oluf Rasmussen Pochstein, og det andet in Originali ere mig Underkrevne, som en stor Kariteet, forærede i det Aar 1722 af Sigfred Christian Pouelsen Synn, Jølandsk Kiobmand, som Aar 1692 solgte Seneerroe Land til min Fætter Jens Rostgaard, af hvilken jeg i det Aar 1710 kjøbte baade Landet og Kirken.

Kraagerup d. 9de Decembris
1732.

F. Rostgaard.

III. Kong Frederik den Tredies Op- mærksomhed for de Studenterne, som havde holdt sig tappert i Kiebenhavns Beleiring a).

Under Kiebenhavns Beleiring 1658, 59 havde, som bekendt, de academiske Borgere ei alene været væbnede til Byens Forsvar, men ogsaa ved samme gjort væsentlig Tjeneste. Frederik den Tredie, der allerede i en Bekendtgørelse til Studenterne af 11 Aug. 1658 havde lovet, "at de, som lode see deres Mandighed, skulde frem for

- a) Udgiv. har i disse Annal. 1808 i B. G. 36 lovet at ville Lid efter anden meddele Bæseren de Aet-
tykker og Data til Studentervæbningsens Historie 1658-1659, hvilke Oprettelsen af Hs. Kongel. Høih. Kronprindsens Livcorps i Aaret 1801 foranledigede ham til at samle paa, og som ved dette Corps's Genoprettelse i Aaret 1807 have erhholdet en ny Interesse. Mogle saadanne leveres her. Han benytter denne Leilighed til at bemærke, at de leges militares, som ere indrykkede i første Hæfte 1808 G. 36 ff. efter et Manuscr. der befandtes i Hr. Justitsr. Schavenius's Eie, ogsaa have i det Kongel. Danske Cancellies Archiv i Giefflandske Register fra A. 1657 til 1660 No. 24. Fol. 275-282. Expedit. No. 166. Udgiv. har sammenlignet den af ham benyttede Afskrift med sidstnævnte i Cancellie-Archivet, men ikke fundet nogen Afvigelse af mindste Betydning.

andre til vacerende Bestillinger blive forfremmede, saafremt de dertil bleve dygtige befundne" b), og nu selv havde været Vidne til deres Iver og Tap-
 perhed, var strax betænkt paa at opfylde dette kon-
 gelige Løfte, som et Beviis, blandt flere, c) paa
 sin Tilfredshed og Naade. Han oppebiede derfor
 ikke engang Freden, forinden han til samtlige
 Biskopper i Danmark (Biskoppen i Siælland D.
 Svane undtagen; maaskee fordi med ham stedse
 umiddelbar Omhandling kunde finde Sted i et-
 hvert Tilfælde) og i Norge udstædte følgende
 Circulære:

"Vor synderlige Gunst tilforn. Vi bede Eder
 og naadigst ville, at I udi Eders Stift
 de Studenter, som her i Kiøbenhavns Bes-
 leiring have holdt Vagt og Tog og Os-
 selkelige Mogens Kragh hans Testimonium
 haver at fremvise om deres gode Forhold,
 fremfor nogen anden til Kald og anden
 vacerende Leilighed befordrer, dog at al-
 ting lovligen efter Ordinantsen og Forord-
 ningerne tilgaaer. Hafniæ den 16 September
 No. 1659.

b) Denne Bekendtgørelse findes i det Danske Can-
 cellies Archiv Siell. Regist. No. 24. 1657 - 1660.
 Fol. 22.

c) Jevnst. disse Annal. 1807. I. B. S. 195.

Dette Circulære udgik til

M. Erik Bredal i Tronhiems	}	Stift.
Mag. Jens Ekiellerup i Bergens		
Mag. Marchus Christensen i Stavanger		
Mag. Hemming Stochstedt i Opsloe		

Dr. Peter Fragelund i Niber	}	Stift.
Dr. Johan Didrichsen i Viborg		
Mag. Anders Andersen i Wendelboe		
Dr. Jacob Mathisen i Mars		
Dr. Laurits Jacobsen i Fyens		

(Af det Danske Cancellies Archiv; Norske Tegnelser No. X. Fol. 125. Brev No. 80.)

Kong Frederik lod det ikke blive derved, men siden, naar han blev gjort opmærksom paa nogen, der fortrinligen havde udmærket sig, gav han særdeles Befalinger til Bisperne a) om hans Befordring, eller anbefalede ham til Bedkommende. Exempler herpaa ere følgende Skrivelser, af hvilke de to første endog ere ældre end hiint Circulære.

I.

Til Bispem og Capitulet i Kiibe

F. 3tius.

"B. S. S. T. Eftersom for Os underdanigst er bleven andraget, at Rectoris Bestilling

a) De allerflestes studerede nemlig den Gang (cfr. Wor-

udi vor Kiøbstæd Kiøbe skal vacere, saa haver nærværende Os elskelige Hæderlige og Vællærde Magister Jørgen Lauritzen Fogh denne Vores Forskrivelse til Eder været begierendes, at han til bemeldte Rectoris Bestilling maatte forfremmes; da eftersom han sig udi denne værende Kiøbenhavn's Beleiring troe og flittig til vor og Fædrelandets Tieneste haver forholdet, seer vi naadigst gierne, at han samme Promotion nyder b); thi haver J hannem al muelig Hielp dertil at bevise, med saa Skiel, at Bestillingen, som forskrevet staaer, ledig findes. Dermed ic. Hafniæ d. 12 April 1659.

(Af Cancelliets Archiv; Indske-Regnelser No. XIV. Fol. 177. Brev No. 35.)

2.

Til Bryniolf Evensen, Bisp paa Island.

F. ztius.

"B. S. G. T. Etersom for Os underdanigst er bleven andraget, at Rectoris Bestilling

mii Epistolæ) ligesom i Holbergs Tid (S. Danmark og Norges geistlige og verdslige Stat Abh. 1749. 4. S. 88.) Theologie.

b) Han findes hos Terpager (Ripæ Cimbricæ p.

udi Skalholt der paa vort Land Island
 skal vacere a), saa haver nærværende Os
 elskelige Hæderlige og Bessærde Einárus
 Torpheus denne Bores Forskrivelse til
 Eder været begierendes, at han til bemeldte
 Rectoris Bestilling maatte forfremmes; da
 eftersom han sig udi denne værende Kiøben-
 havns Beleiring troe og flittig til Vor og
 Kædrenelandets Tieneste haver forholdet, seer
 Vi naadigst gierne, at han samme Promotion
 nyder; thi haver J samme al muelig Hielp
 dertil at bevise, med saa Skiel, at Bestil-
 lingen, som forskrevet staaer, ledig findes. Der-
 med ic. Hafniae d. 11 August No. 1659 b).

(Af Cancelliets Archiv; Norske Tegneller No. X. Fol.
 156. Brev No. 67).

373) anført som første Præst til St. Cathrine Kirke
 i Ribe fra 13 Novb. 1659 til 23 Oct. 1710. Han
 synes da at have faaet dette Embede istedet for det
 ansøgte Rectorat.

a) Dette synes dog ikke at have forholdt sig saaledes,
 efterdi Gisle Einarsen, der blev Rector 1651, først
 1661 ombyttede Skole-Embedet med et Præstefald.
 G. Finni Johannæ i Hist. eccles. Isl. iii. p. 531.

b) Denne commendatio Regia omtales ogsaa af
 Finn Johansen. a. St. G. 532.

Til Henning Stochstedt.

F. 3tius.

"W. E. G. T. Eftersom nærværende Norske
 Studenter Kasinus Olsen Os udi sidste
 forleden Krigstid, og særdeles imedens Beleir-
 ringen her for Borets Residentsskabs Kiebsen-
 havn varede, sin troe Tieneste beviist haaber,
 da er Borets naadigste Villie og Befaling,
 at I haanem efter Borets den 16 September
 No. 1659 til Eder udgivne Befalings Ind-
 hold fremfor nogen anden til Præstefald eller
 nogen anden vacerende Leilighed der udi
 Stiftet beforder, saafremt han dertil findes
 dygtig, dog at alting lovligen efter Ordinan-
 cen og Forordningen tilgaaer. Dermed ic.
 Hafniæ den 2den Mai No. 1661."

(Af Cancelliets Archiv; Norske Tegnelser No. XI. Fol.
 24. Brev No. 38.)

Til Erich Bredahl.

F. 3tius.

"W. E. G. T. Eftersom Eyger Andersen
 Oreland, Norske Studenter, Os udi for-

I den Krigstid, og isærdeleshed medens Beleiringen her for Vores Residentsstad Kiøbenhavn varede, sin troe Tieneste beviist haver, da er Vores naadigste Villie og Befaling, at J efter Vores den 16 September No. 1659 til Eder udgivne Befalings Indhold, hannem fremfor nogen anden til Præstefald eller nogen anden vacerende Leilighed der udi Stiftet, som først ledig bliver, og han begierendes er, befordre, saafremt han dertil dygtig befindes, dog at alting lovlig efter Ordinancen og Forordningen tilgaaer. Dermed ic.
Hafniæ den 27 December No. 1661.

(Af Cancell. Archiv; Norske Regnelser No. XI. Fol. 55. Brev No. 114.)

5.

Til Henning Stochstedt.

F. 3tius.

"B. S. G. L. Eftersom nærværende Studiosus Oluf Nielsen Os i forleden Vores Residentsstad Kiøbenhavns Beleiringstid sin troe Tieneste beviist haver, da er Vores naadigste Villie og Befaling, at J efter Vores den 16 September 1659 til Eder udgivne Befalings Indhold hannem enten til Madum

Præstefald i Budstærus Fogderie, eller et andet Kald, som først ledig bliver, fremfor nogen anden beforder, saafremt han dertil dygtig befindes, dog at alting lovligen efter Ordinancen og Forordningen tilgaaer.

Hafniæ, den 29 December 1661."

(Af Cancell. Archiv; Norske Tegnelser No. XI. Fol. 55. Brev No. 115.)

6.

Til Hans Enwøldsen Brochmand,

Superintendent over Aarhus Stift.

"Friderich den Tredie ic. Vor synderlig Gunst och Naade tilforn. Eftersom Christen Jønsen Studiosus Os udi forleden Krigstid, och særdeelis medens Beleiringen her for Vores Residentz Stad Kiøbenhavn varede, sin tro Tieniste beviist haffuer, da er Voris naadigste Billie och Befalling, at I hannem frem for nogen anden til Præstefald eller anden vacerende Leilighed, som derudi Stiftet først ledig bliffuer och hand begierendis er, beforder, saa frembt han dertil døchtig befindes, dog at alting lovligen efter Ordinantzen och Forordningen tilgaaer. Dermed scheer vor Billie. Befallendis Eder

Gud. Schreyet paa vort Slott Kiøben.
haffu dend 10 September No. 1662.

Os Elffelig Hæderlig och Honlærd M.
Hans Enwoldsen Brochmand, Su-
perintendent offuer Aarhus Stift.

(Af Aarhus Stiftsarchiv Reversal. Vol. 1. Fol. 5.
No. 47.)

Flere specielle Kongelige Befalinger eller An-
befalinger af denne Art ere ikke komne mig for
Die, men vel har jeg fundet andre Personer om-
talte, for hvilke saadanne have været udfærdigede,
og som deshaarsag have faaet en hastigere eller bedre
Befordring. Saaledes anføres det udtrykkelig om
Odd Eulfsen, at han søgte tilligemed forom-
talte Einar Torphesen om det 1661 ledig-
blevne Rectorat i Skalholt, og at han ligesaavel
som hans Medbeiler fremviste privilegium re-
gium, ut aut lautiorē aliqua præbenda aut
munere scholastico quam primum bearetur a).
Og da denne er den eeneste af hine academiske
Borgere, hvis offentlige Testimonia fra Uni-
versitetet angaaende hans tiætte Opførsel un-
der Beleiringen ere blevne opbevarede (og hvor?
i Island; i Danmark har man ikke fundet det
Umagen værdt at giemme eller optegne et eeneste

a) Finni Johannæi Hist. eccles. Island. T. III. p.

saadant), saa kan jeg ikke nægte Læseren den Fornøielse, her at finde de bemeldte Eiulffen i denne Henseende meddeelte Vidnesbyrd saavel fra det theologiske Facultet som fra Studentercorpsets Auditeur, den bekiendte Mag. Jens Dolmer. Som et Tillæg til det forste udstædtes da følgende:

Unum præterea est, quod, quoniam Ottho noster cum paucis habet commune, ex summa necessitate peculiarem laudem meretur. Obsessa urbe, Regia sede, regni capite, pro regno et patria arma cepit, atque ita intrepidum se et fortem exhibuit, ut non solum oppugnantes hostes vi repulerit, sed et extra mœnia impetu facto clade eosdem affecerit & spoliis onustus redierit, qua præclara fortitudine, ex clementissimo Regis Serenissimi edicto, ad munus, cui administrando aptus fuerit judicatus, præ aliis, qui nullam laboranti patriæ tulerant opem, meruit promoveri. Eade re, ut intelligere Regiam voluntatem ipse perhumane Lector possis, descriptum Regii edicti exemplar Otthoni nostro communicandum curavimus. In cujus gloriæ societatem quicumque civium nostrorum jure veniunt, ne proposita virtuti præmia subdoli callidive præripiant, qui non meruere, Academicum singulorum testimonium tibi publica fide distincte exponet; quæ cum ita se habeant

te, benigne Lector, amice rogamus, tanta cum benevolentia laudatum a nobis civem suscipias, quanto in pretio tum præclaras ejus, quas commendavimus virtutes, tum ipsum Serenissimæ Regiæ Majestatis edictum habueris. Vale. Hafniæ VI. Nonas Mart. Ær. Christ. MDCLX.

Sub Officii Nostri Sigillo.

Jussu Magnifici Rectoris. a)

(L. S.)

"Det specielle ham af Auditøren meddeelte Bidnesbyrd var saaledes affattet."

"Kiendes jeg underskrefven, Hans Kongl. Majstis forordnet Auditeur over de hederlige Studenterne udi Kiøbenhavns Beleiring, her medt vitterligt gior, adt nærværendis hederlig vellærd Studiosus Odd Gjildsen, Islænder, hafver efter Hans Kongl. Majest. naadigst Befaling, saavelsom andre Studenterne, antaget Bevæhr og ladet sig finde vindsfibelig og mandhaftig udi denne Beleiringstid, til Byens

a) Finn Johansen a. St. p. 535. Jeg tilføier ved denne Leilighed den Bemærkning, at samme Odd Gjildsen, der siden, efter at have været 6 Aar Rector i Skalholt, blev Præst i Holum († 1702), vedblev at være i Venstabs- og literær Forbindelse med Dolmer, og var denne behjælpelig i at oversætte Hirdskraaen. See Sciagraphia historiæ Islandicæ per Halldan. Einari. Havniæ 1777 p. 170.

Defension; Saa og hafver bethient sin
 Vagt, Skielder og Reserve med stor Glid,
 som eenhver baade Ober- og Underofficerer
 ehr bevist. Og efterdi Hans Kongl. Majst.
 hafver naadigst befaledt, adt lade udgaae
 ehn Befaling, adt de Studiosi, som hafve
 antagedt Geveer og ladet sig finde flittige til
 Byens Defension, udi denne Tid, skulle de
 fremfor alle andre befordres til første vace-
 rende Bestiklinger, formaades, at eenhver ef-
 terkommer samme sin Herris og Konges Be-
 faling, og nærværendis Dode Gyltsens till
 nogen god Leilighed befordere udi hans Fæ-
 dreneland, som først fand vacere, hvormedt
 hans Kongl. Majsts Befaling blifver efter-
 kommedt. Til Bitterlighed hafver jeg mitt
 Signeth her undertröckt og medt egen Hand
 underskresven. Hafniæ, d. 22 Febr. 1660.

Johannes Dolmerus.

(L. S.)

Hermed forbandt han endnu et Vidnesbyrd om
 den samme gode Opførsel fra sin Privat-Præcep-
 tor, Professor Lange, hvori forekommer følgende:

Sed neque pace tantum probata ipsius virtus
 fuit, bello quoque eadem enituit; cum enim
 optimus princeps Fridericus III. Rex & Do-

Univ. og Skole-Annaler 1808 2. B., C

minus noster Clementissimus, extrema urgente necessitate, arma cives academicos pro patriæ Regisque salute expedire juberet, hic quoque noster, etiam cum sanitatis suæ dispendio, gnavum se promptumque exhibuit, dignus ob tam pium Regi patriæque præstitum officium, qui juxta diploma regium præ aliis ad munia in scholis ecclesiisve promoveatur, quæ eruditione virtuteque sua ipse jampridem promeruit a).

Muligen har ogsaa nogen speciel kongelig Anbefaling været udstædt for den i *Terpagers Ripæ Cimbricæ* p. 648 omtalte, som Præst til Nykirke og Faborg 1692 afdøde, Pet. Rasm. Spandeth. I det mindste var han blandt dem, som ifølge hiint Kongelige Circulære af 16 Sept. 1659 skulde have fortrinlig Udgang til Befordring, da han havde baade Oberst Mogens Kraghs b) og Professorernes ærefulde Vidnesbyrd, at han havde vilst sig fiæf og rede til at opofre Liv og Blod for

a) Sammeft. p. 533.

b) Af Mogens Kraghs udstædte Testemonier er intet nogensinde kommet mig for Nie. Skulde Nogen være i Besiddelse af et saadant, eller vide, hvor det maatte findes, vil han ved Meddelelse eller Underretning meget forbinde Udgiveren.

Konge og Fædreland c); ogsaa befindes han allerede i Aaret 1660 af Biskop Kragelund at være beskikket til Rector ved Warde Skole. Med lige Roes og formodentlig med lige Vidnesbyrd og Anbefalinger forlod Egidius Lauritzen (Laurentii fil.) Universitetet, og blev 1661 Præst i Byllerup i Tønder Amt d).

End videre nævnes tvende mærkelige Studenter, der fortrinligen havde tildraget sig Kongens Opmærksomhed og Naade, ligesom de ogsaa havde gjort fortrinlig Tjeneste, Brødrene Hans Hansen Seidelin og Jørgen Hansen Seidelin e). Om disse beretter Giesing i hans Samling af Jubellærere 2 D. 2 B. S. 273 : 275 Følgende. "De fuldendte med Vre deres academiske Løb, og droge efter en tre Aars Tid udenlands, opholdende sig ved adskillige Høiskoler, hvor de havde faaet Kiendskab og Venstab med et Par Svenske Studenter, som overtalede dem til at følge med til Høiskolen i Upsal, hvorhen de og kom ret tilpas; thi det var just paa den Tid, da Kong

c) Terpager a. St. .

d) Terpager a. St. S. 626.

e) Deres Fader var Borgemeister Hans Seidelin i Helsingør.

Carl Gustav havde hemmelig besluttet at bryde den Roeskildske Fred, og lovede sig til at gaae paa Siælland, for at beleire Kiøbenhavn. Om saadant søgede vore Seidelinér at faae af deres Upsalske Venner den mueligste Kundskab, og derpaa lovede sig hemmelig til Hiemreisen. De mældede sig strax ved Hiemkomst hos den kongelige Cabinets Secretair, Christopher Gabel, som befandt deres medbragde Tidende saa vigtig, at han førde dem ind til Kong Fridrich selv, som da skal have fattet for dem den første Naade. Derpaa forbleve de i Kiøbenhavn, hvor de i den strax paafulgde Beleiring, som duelige Personer, der vare færdige at opoffre Liv og Blod for deres Fædreland, skal have laded sig bruge til at gjøre det beleirede Kiøbenhavn adskillige vigtige Tjenester. Mit Manuscript beretter, at de skal have gaaed Commandanten flittig til Haande, været idelig paa Udkik, for at observere Fiendens Bevægelser og Foretagender. De skal have haft god Indsigt i Mathematic og Ingenieur-Kunsten, hvorover de gave betydelige Efterretninger om et og andet, som Fienden havde i Bærk og Anslag imod Staden, af hvilken derfor og gjordes mangt et lykkeligt Udfald, som de jevnlig bivaanede; ja Jørgen Seidelin skal have gjort virkelig Tjeneste som Ingenieur, og tilsidst som General-Quarteermester. De skal og nogle Gange med yderste Livsfare,

ved Hielp af det Svenske Sprog, som de færdig kunde tale, have udspeided, hvad der midt i den Svenske Leir blev forhandlet. For saadanne Rapporter vidste Commandanten fast ikke, hvor høit han vilde agte dem. De skat og have været med at opsnappe Maaler paa de Svenskes Stormbroer og Stiger: hvorover man Tod opise Gravene, og gjorde dem videre, - hvilket havde den forønskte Virkning, at, da Stormen gik for sig, vare Stormbroerne for korte, saa at der bleve fast flere druknede i Gravene, end dræbde fra Voldene.

Dette gjorde, at Kongen efter Beleiringen i egen Allerhøieste Person takkede disse to Bredre, og tillod dem at vælge sig Belønning enten i civil, militair eller geistlig Stand. Efter Commandantens Tilskyndelse skal Kongen gierne have befordret dem i Krigsstanden, hvortil de lode at være skikkede og skabde som høie og velvorne Personer, der nu havde ladet see mange Tapperheds Prøver; men de betakkede sig allerunderdanigst, bedende om Kongens Naade og Befordring i den geistlige Stand, at blive Lærere i Guds Kirke, hvortil de fra Ungdom af ganske havde opoffred sig, og haabede ved Guds Naade ligesaa nidkier og trolig at tiene Gud og hans Menighed, som de nu efter Fornue havde tjened Kongen og Staten.

Denne deres Bestandighed behagede Hans Majestæt, som allernaadigst forsikrede dem, at de ei alleneste skulde blive forsørgede med Præstefald, men endog ved foresaldende Vacancer blive Præster i Hovedstaden, for hvis Frelse de havde voved deres Liv. Dette Kongelige Løfte blev og allernaadigst fuldbyrded paa den ene, men ikke mindre end forglemt paa den anden; ja! deres gamle Fader, Borgemeister Hans Seidelin, skal og have nyded den Lykke, for disse hans Sønneres Skyld at blive tillige Translateur ved Dre-funds Toldkammer."

Historien beretter nu om disse tvende Brø-dres Befordring, som Belønning for deres tro Tie-neste i Krigens Tid, videre saaledes. a). Den første af dem, M. Hans Seidelin, blev strax efter Freden øverste Capellan ved den danske Kirke i Helsingør, 1665 Provst og Sognepræst til Holmens Meenighed og samme Aar Kongelig Hofprædikant; men døde kort efter 1668 i en Alder af 36 Aar. Den anden Broder M. Jør-gen Seidelin fik 1662 det store Kald Sielle, Skjøring og Laasbye i Aarhus Stift. Bel

- a) Det, som nu følger, er dels taget af Gieslings Jubellærere a St. G. 275 ff., dels af en haand-skræven Genealogie af den Seidelinske Familie, som Hr. Lieutenant K. H. Seidelin eier og har havt den Godhed at meddele Udg. til Benyttelse.

blev han ei efter Kongens Løfte Sognepræst i Kiøbenhavn, men fik, efter frivilligen at have veeget for en anden ved Frue Sogneskalds Vacance, i dets Sted 1679 Slots- og Sogneskaldet i Skanderborg med det Løfte, at, dersom han efterlod en værdig Søn, skulde denne blive hans Successor. Af dette ham givne Løfte kom hans Søn Nic. Seidelin til at nyde godt; thi efterat være i sit 12te Aar bleven Student, hvortil han allerede i sit 10de Aar var færdig, tog han i sit 14de Aar Attestats og Magistergraden, præfede i sit 18de Aar med Bifald for Christian 5te, og erindrede da tillige om det hans Fader givne Løfte. Han blev da frax i sit 19de Aar med venia ætatis Capellan hos sin Fader, og fik tillige Expectance paa Successionen; 1687 blev han uden Ansøgning kaldet til Præst for Lundum og Hænsed, og fulgte 1689 sin Fader i Skanderborg Sogneskald († 1739).

Om flere Individuer har Udgiveren ikke fundet udtrykkeligen anført, at de ved særdeles Mandighed under Kiøbenhavns Beleiring havde anbefalet sig til og derefter erholdet fortrinlig Befordring, skønt det ikke er at tvivle paa, at jo mange andre have været i samme Tilfælde. Maa-
ske seiler man ikke ved ogsaa at regne blandt

disse Digteren Anders Bording, der 1664 blev Lector i Theologien, og tildeels har helliget et af sine Digte (Studiosorum duri labores & seri honores) til Erindringen om Studenternes Deeltagelse i Byens Forsvar. Skade er det isvrigt, at vi ingen Fortegnelse have over samtlige Medlemmer af det daværende Studentercorps. Hvor mange interessante Navne skulde vi da ikke der møde! Selv de Individuer, som leilighedsviis findes angivne, ere for en stor Deel ukiendelige derved, at deres Familienavne ikke ere tilføiede.
